

Vuosikokouksen 18.4.2018 esitelmä kesän perhosista.

Maskulainen biologi Kauko Häkklä näytti itse ottamiaan kuvia päiväperhosista ja kertoi niiden elämästä.

Kauko kertoi harrastaneensa perhosten kuvaamista vasta muutaman vuoden ajan. Päiväperhosia on 120 lajia. Kookkaimpia ja monen mielestä komeimpia alkukesällä lentelevistä ovat värikkäät nokkosperhonen sekä neitoperhonen. Suruvaipan tummissa siivissä on kaunis vaalea reunus.

Suruvaippa 12.5.2017 Kaija Virtanen

Paras aika kuvata puutarhan perhosia on loppukesä. Kuvaajan tulee lähestyä perhosta varovasti, jotta kohteesta saa kuvan. Punahattu on hyvä perhoskukka, samoin isotähtiputki ja voimakastuoksuinen syrittäjä eli syyssyreeni vetävät perhosia puoleensa. Neitoperhonen on yleinen piholla ja se elää keltakukkaisissa nauhuksissa. Lisäksi auringontähti ja purppurapunalatva viehättävät neitoperhosta. Perhoset pysähtyvät usein pelto-ohdakkeelle. Silloin on mahdollista saada hyviä kuvia muutoin nopeista lentäjistä.

Herukkaperhonen tulee puutarhaan vähän myöhemmin. Jättiolkikukka, valkoinen ja vaaleanpunainen sysleimu ovat kesällä perhosten suosikkeja.

Ohdakeperhonen on iso ja nopea lentäjä. Se talvehtii Afrikassa ja lisääntyy siellä. Tammi-helmikuussa ohdakeperhoset lähtevät kohti pohjoista. Alppien eteläpuolella syntyy ensimmäinen sukupolvi. Keski-Euroopassa syntyvät ohdakeperhoset lentävät Suomeen ja Lappiin asti.

Amiraali on myös vaeltajaperhonen. Ne lentävät Alppien yli ja tulevat toukokuussa Suomeen. Amiraali on kookas ja Suomessa yleinen perhonen. Siipien väli noin 5-6 senttiä. Perhosesta on tehty havaintoja jo toukokuussa, mutta tavallisemmin sen tapaa elo-, syyskuussa. Syksyllä sopivalla pohjoistuulella ne muuttavat tuulen mukana etelään.

Suruvaippa vieraillee harvemmin kukilla, sen herkkua on koivunmahla ja käynyt mehu esim. hedelmistä. (Ilmankos kuvassani suruvaippa vietti aikaa koivun kannolla). Suruvaippa talvehtii aikuisena, joten se 'tankkaa' selviytyäkseen yli talven. Perhosbaari – vaahtomuoviin kosteutta punaviinillä, sokeria ja etikkaa – vetää perhosia puoleensa.

Pieni mansikkakirjosiipi on nopea lentäjä. Sen voi nähdä jo toukokuun alussa. Tummakirjosiipi esiintyy vain Paraisilla. Lauhaaiipijällä on kokoa vain 3 cm ja se lentää nopeasti. Piippopaksupää koiraalla on siivissä mustat juovat. Naaraalta juovat puuttuvat.

Rauhoitettuja perhosia ovat mm. vaalea pikkuapollo, mikä viihtyy pystykiurunkannuksella ja niitä tapaa Häntälän notkossa Somerolla. Suomen suurin perhonen isoapollo on punatäpläinen, hyvä liitäjä. Perhonen on sukupuuton partaalla, mutta Paraisilta niitä voi löytää. Perhonen nousee puun latvaan, jos se pelästyy.

Suomen suurimpia perhosia ovat myös ritariperhoset. Kaukon kuvassa tumma ritariperhonen (koiras) pysähtyy voikukalla tai huopaohdakkeella. Aamupäivällä siitä saa parhaiten kuvan.

Kaaliperhosten sukua on 17 lajia. Näimme kuvia virna-, lanttu-, kaali- ja naurisperhosista. Keltaperhosia löytyy 6 lajia. Suonkeltaperhonen ja sitruunaperhonen keimailivat kuvissa.

Kultasiivet ovat pieniä perhosia, jotka elävät mm. kallioilla esim. loistokultasiipi ja pikkukultasiipi. Sinisiipiperhosia on 18 eri lajia. Lajin määrittely on vaikeaa, sillä vain siipien alapinta erottaa lajit toisista. Savojärven kierroksella voi tavata useita sinisiipiä, jotka tankkaavat mineraaleja ja vitamiineja eläinten ulostekasoista.

PAATSAMASINISIPI valittiin 2017 satavuotiaan Suomen kansallisperhoseksi.

Tummanpuhuva metsänokiperhonen esiintyy vain joka toinen vuosi.

Hietaheinäperhonen oli kuvattu kalliolla. Siipien yläpuolen väritys on ruskean sävyinen. Sen sijaan siipien alapuolen harmaankirjava väri maastouttaa perhosen kalliolle.

Uusia perhoslajeja tulee Suomeen. Esimerkiksi pikkuhäiveperhonen on tullut vasta 2000-luvulla. Perhosen siipien väri vaihtuu auringon säteiden myötä.

Karttaperhoset ovat tulleet 1999. Ne lentävät kirkkaan oranssin värisinä touko-, kesäkuussa. Toisen sukupolven edustajat ovat pohjaväriltään melkein mustia. Nämä tummat lentävät heinäkuun puolivälistä eteenpäin.

Jos olet kiinnostunut perhosista ja haluat lukea niistä.
Hyvä kirja on Päiväperhoset Suomen luonnossa; Dick Forsman - Olli Vesikko,
kertoi Kauko Häkkinen lopuksi.

Muistiin kirjoitti Kaija Virtanen 23.4.2018